

Nýggj plakat á 10 ára degnum

Hósdagin 22. mars 1990 verður felagið Barnabati 10 ár. Í sambandi við dagin hevur felagið latið prentað eina plakat, sum Tove Guttesen hevur gjørt.

Seinastu árin hevur

Barnabati lagt stóran dent á tiltøk, sum koma feroyskum børnum til góðar. Í 1987 varð inntøkan, sum Barnabati fekk fyrri jólakalendaran, brúkt til at gera eina spælistovu á Hotel Tórshavn í Keyp-

mannahavn, í 1988 til eitt spælipláss á næmingaheiminum fyrri brekað á Argjum. Inntøkan fyrri jólakalendaran síðsta ár er sett av til eina kúvu til Klaksvíkar Sjúkrahús.

Á hvørjum ári hava KFUM-skótarnir selt jólakalendaran hjá Barnabata og hava afturfyrri fingið helvtina av ágóðanum. Hervið hevur Barnabati stuðlað til stóra ungdoms-arbeiði, ið skótarnir gera millum børn og ung í Føroyum.

Barnabati er, vegna Hotel Tórshavn, limur í Barnabókaklubbanum, so børn, sum eru í sjúkrahúsinum í Danmark, kunnu lesa feroyskar bókur.

Einkjugrunnur Føroya fær árliga 30.000 kr., har Barnabati tilskilar at upphæddin skal gjaldast út hvørt ár til einkjur við børnum.

Kvinnuhúsgrunnurin hevur í ár fingið 10.000 kr.

Hesi 10 árin hevur Barnabati veitt peningahjálp til ymisk tiltøk í tilfærskum londum. Dentur hevur verið lagdur á mennandi tiltøk.

Gjøgnum hesi 10 árin hevur Barnabati verið stuðlað av trúfestum limum við limagjaldi, fæstum gjöldum um mánaðin og við gávum. Eisini onnur, bæði stovnar, feleg og einstaklingar, hava veitt fe-

Tove Guttesen við plakatini, hon hevur tekið í sambandi við 10-ára føðingardagin hjá Barnabata.

Rættindi barnanna

Í ST-yvirlýsingini verður um barnið sligið fast, at tað vegna anda og handaligan óbúna hevur tørv á verju og umsorgan bæði undan og eftir føðing. Somuleiðis verður sligið fast, at bæði einstaklingar og bólkar eiga at syrgja fyrri rættindum barnanna við lóggávu og á annan hátt.

Øll børn hava rætt til:

- 1: at gera brúk av hesum rættindum uttan undantak og uttan mun til ætt, húðarlit, kyn, átrúna og tjóð.
- 2: serlig trygd og møguleiki fyrri at menna seg á ein vanligan hátt undir sømuligum umstøðum.
- 3: navn og tjóð.
- 4: sosialan tryggjeika, hóskaði føði, íbúð, hvíld og læknahjálp.
- 5: serviðgerð, útbúgving og viðgerð í sambandi við brek.
- 6: kærleika — undir forelrunna umsorgan.
- 7: ókeypis kenslu og møguleika fyrri at brúka frítíðina á ein mennandi og fjølbroyttan hátt.
- 8: bráðfeingis verju í sambandi við vanlukku.
- 9: verju móti vanrækt, ræðuleika og útarmán.
- 10: verju móti allari diskriminering og krav um uppvøkstur í anda av fríð og heimsbróðralagi.

lagnum peningastuðul.

Barnabati takkar øllum, sum hesi 10 árin hava verið við til at hildið felagnum uppi fíggjarliga. Eisini annan stuðul takkar Barnabati hjartaliga fyrri.

Leygardagin 24. mars kl. 14.00 verður aðalfundur í hølunum hjá Barnabata Yviri við Strond 29, og vónar nevndin, at limir-

nir møta fjølmentir fyrri at kunna seg um arbeiðið og seta kós fyrri komandi arbeiði.

Hesar prisir kennir marknaðurin sjálvandi, og eins væl og vit kunnu teska saman við norðmonnum um at halda fast um hesar prisir, so duga keypararnir eisini at teska sínámillum um ikki at bjóða hægri prisir. Í hesum er einki »hokus pokus«.

Strutsurin stingur høvðið niður í sandin fyrri at krógva seg. Kosta hvat tað kosta vil: Vit skulu fylgja norska strutsapolitikinum — ikki júst ti vit elska norðmenn fram um alt — nei, ti okkara øvundsjúka er sterkari enn alt annað. Ein av okkara egnu hevur roynt at finna nýggjar leiðir, ti skal hann steðgast, ongantið ov skjótt og helst við lóg! Sjálvt fiskasølan leitar sær advokat fyrri at basa hesum freka alara!

Í alivinnuni hava vit leingi skumpað trupulleikarnar frammanfyrri okkum, og nú eru hesir norðmenn so stórir, at vit hava mist útsýnið og gripa eftir panikkloysnum. Vinnan tosar um góðsking og dygd, men kravur samstundis at okkara fólkavald skulu lógfesta at minka um dygdina á laksinum, ti tað kann hóast alt ikki bert vera eg í øllum landinum, sum veit, at dygdin á fiski verður mundað verri — at fiskurin bæði lætnar og tránar — tá hann liggur á goymslu?

Sama hvør vinnugreinin er, so má hon stóðugt — alla tíðina — endurnýggjast skal vinnuni verða liv lagað. Alivinnan hevur ikki megnað hetta, og nú soviðkoddin verður skryktur undan høvdingum, skundar vinnan sær at keypa ein nýggjan sovi-

kodda frá norðmonnum — fyrri at fáa loyvi at sova viðari?

Ikki bert um okkara leiðir, men um allan heiminn fer í dag fram ein sonn kollvelting innan alivinnuna. Stóðugt nýggj sleg av fiski, skeljafiski og taravokstrum verða ald bæði á sjógvi og á landi, og í dag verða t.d. ymskir »bream«-fiskar, aldri í Miðalhavinum, seldir fyrri prisir væl omanfyrri tað, sum vit fáa fyrri laksin, hóast »bream«-fiskurin bæði veksur skjótari og er ódyrari í framleiðsluni enn laksurin. Í Norður-Noreg er aling av toski byrjað av álvara. Toskamurtur og smátoskur verða fangaðir í rúsum og við snurriváð og sleptir í alipallar, har teir vaksa 4-6 ferðir egnu vekt um árið, við uppa seg minni og ódyrari fòðuri enn t.d. laksurin tørvar o.s.fr. Toskurin gýtir eis-

ini í pallunum, so »stovnurin« endurnýggjar seg sjálvnan kring pallarnar.

Vit eiga bæði í dag og fyrri framtíðina at geva kappingini frá øðrum aldum fiskasløgum nógv meiri gætur, enn ti »yvirframleiðslu« av laks, vit hava í løtuni. Veruliga kappingin kemur frá øðrum aldum fiskasløgum. Og hvør sigur at tað er ein yvirframleiðsla? Kann tað ikki hugsast, at tað er raksturinn av okkara alibrúkum, ið er ov kostnaðarmikil, at t.d. fòðurið, vit keypa, er ov dyrt, framleiðslan ov órationell, fýrsitingin ov kostnaðarmikil o.s.fr.?

Um t.d. ein alari vegna sparsemi og dugnaskap hevur góðan vinning av at selja sín dygdarlaks fyrri tað, sum frii marknaðurin býður honum, skal hann so ikki hava loyvi til tess? — Skal hann við lóg

tvingast at koyra laksin á goymslu, so góðsken á hansara fiski verður munandi verri, bert ti nakrir norskir »ekonomar« (kanska valla turri aftanfyrri oyrað) hava roknað út, at tað vil lona seg at krógva laks fyrri 1,2 milliardir krónur. Hvat nú um henda norska »kabalin« ikki gongur upp? — Økonomarnir ganga friir. Feilurin er ongantið teirra. Feilurin er altíð hjá teimum menniskjum, ið ikki hugsaðu so sum teldurnar hjá økonomonum søgdu at tey áttu at hugsa.

Eg veit fullvæl, at málið hevur aðrar síður, ið her ikki eru nevndar, men tær broyta so ikki sannroyndirnar í tí, ið her er nevnt. Tað er í lagi at vit áseta minstaprisir, so vit ikki undirbjóða hvønn annan, men hesir »minstuprisir« koma ikki dettandi niður á

borðið hjá fiskasølustjórunum av sær sjálvum. Í síðsta enda er tað í dag marknaðurin, ið avger henda spurningin. Vil frii marknaðurin ikki gjalda ásettan minstapris fyrri t.d. feskan dygdarlaks, so mugu vit, heldur enn at frysta niður stórar nøgdir av laks, og halda fram sum einki var hent, læra okkum at slátra laksin yvir alt árið, so útboðið verður sum frægast í samljóð við tørvin á marknaðinum. Sum er verður nógvin hin størsti partur av laksinum seldur seinna hálvár-ið, ti allir alarar vilja selja »jólalaks«.

Sjálvandi skulu vit hava samstarv á fiskivinnuøkinum við hini Norðurlöndini, men tað merkir ikki at vit ikki skulu hugsa egnar tankar, men bert gloypa rátt øllum ti, sum stóri-beiggjarnir siga.

Tormóður Dahl